

Celoletna naročnina		280 Lir
Polletna		140 "
Posamezna številka		6 "
Za Jugoslavijo		2 Din

Ljudstvo

pred veliko preizkušnjo

V Italiji imamo vladno krizo. Enkrat bi se naše ljudstvo komaj zmenilo za takšne spremembe, ki so predstavljale več ali manj zadevo, ki je imela notranji značaj. Vendar gleda danes tudi naše goriško ljudstvo na dogodke v državi z vse drugačnimi očmi. Ono se čuti naravnost prizadeto in vsled tega ni našemu primorskemu ljudstvu vseeno, kdo je kriv vladne krize in kako se bo ista rešila.

Že delj časa se bavijo desničarski krogi in tisk, ki iste zagovarja, s kampanjo o »neuspehu« in »propadu« tripartitskega sistema. Govorijo, da je napočil čas, da bi se »iznebili« komunistov. Veliki industrijalci, fevdalci in vsi ostali hlapci prejšnjega režima, ki so se le začasno potuhnilli, dokler jim je to šlo v račun, so izraziti sovražniki demokratičnih strank. Ne glede na to, da so si ustvarili težke milijone in milijarde v času republikanske vlade in pod okupatorjem, hočejo sedaj na široko odpreti vrata tujemu kapitalu, ter postaviti italijansko državo pod njih nadzorstvo. Kako naj bi si sicer razlagali to nenadno vladno krizo, ko se hoče De Gasperi otestiti odgovornosti? Ali pa, ali se vam ne zdi čudno, da je takoj ob izbruhu vladne krize stopil italijanski poslanik v Washingtonu Tarchiani do predsednika Z. D. Amerike in mu referiral o dogodkih v italijanski vladi?

Vsem je znano, da Američani ne poznajo sentimentalnosti, ko gre za pomoč v obliki dolarjev ali pa za »gotove« obljube in usluge po raznih mirovniških konferencah. Amerika hoče kot protislugo imeti koristi in ravno te bi jim morala Italija tudi dati. Te jim bi lahko dala italijanska »desnica« s kvalunkvisti, liberalci in deloma s samim desnim krilom demokratijske stranke. Ni jim mar, če bodo na ta način zaslužnili politično in gospodarsko italijansko državo, glavno je, da bodo imeli od te akcije dobiček in da bodo udarili po socialistih in komunistih, ki oredstavljajo ogromno večino italijanskega delovnega ljudstva.

Medtem, ko se borijo v Italiji tudi zmerni socialisti, republikanci in druge demokratične stranke proti temu obkroženju od tujega vpliva in kapitala, vidimo, da so iste stranke v Gorici in Trstu iz razloga, da je »italijanstvo« mesta in dežele ogroženo proti vsakemu sodelovanju z zdevimi in poštenimi demokratičnimi silami. To se je pokazalo ob raznih prilikah in ne najzadnje pri praznovanju prvega maja. Ta protiljudska politika je »neuradno« prinela desno krilo bivšega CLN v objem kvalunkvistov. Ti se sicer bahajo z visokoletečimi frazami, a na dnu so izrazili poborniki imperializma in sovinitizma. Ti elementi so zastrupili že celo generacijo mladine. Sedaj hočejo ohraniti svoje privilegije in pozicije ter pripraviti teren za nov fašizem. Zato pa je borba vsega demokratičnega delovnega ljudstva od septembra 1943 dalje in osobito po zmagi Osvobodilne fronte proti vsem reakcionarnim silam tako živa in občutna.

Politika, ki jo vodijo reakcionarni elementi, vodi neizogibno do vojne. Zato so vse antifašistične sile v Italiji in pri nas budne, in razkrinkujejo povsod in ob vseh prilikah te ljudi, ki so privedli državo do vladne krize, odrli.

Goriški Slovenci zahtevamo, da se popravijo stare krivice

VRNITE NAM LJUDSKI DOM!

Kulturni in prosvetni delavci, predstavniki antifašističnih množičnih organizacij, slovenske mladine in žena, slovenski književniki, gospodarstveniki ter delegati iz Slovenske Benečije in Kanalske doline so se v preteklem tednu zbrali v Gorici, ča preučijo vprašanje Ljudskega doma v zvezi z nedavno zaplenbo istega s strani ZVU in ker je prišel čas, da se prizna lastninska pravica goriških Slovencev do tega doma.

Okoli 60 tisoč Slovencev bo ostalo po razmejitvi v Italiji in 60 delegatov jih je zastopalo na tem važnem zborovanju anketne komisije o Ljudskem domu v Gorici.

Delegat in udeleženec je najprvo pozdravil tov. Nanut, predsednik Zveze prosvetnih društev na Goriškem.

Navzoči so z enominutnim molkom počastili spomin padlih v pravkar minuli vojni.

O stanju v Gorici z ozirom na slovensko narodno manjšino je podal referat tov. Vižintin. Kako je prišlo do ustanovitve Trgovskega doma (današnjega Ljudskega doma), nam priča spomenica, ki so jo prečitali na zborovanju. V njej je govora o važnosti te zgradbe za Goriške Slovence. Saj je bilo tu kulturno, gospodarsko in politično središče goriških Slovencev pred prvo svetovno vojno.

Pisali smo že na kak način se je Doma polastila fašistična stranka.

Nadalje najdete v spomenici poglavje o zaplenbi Ljudskega doma s strani ZVU in končno velevažno zadevo o lastninskih pravicah goriških Slovencev do tega doma.

V podkrepitev upravičenih zahtev goriških Slovencev po Ljudskem domu so delegati podali v diskusiji 17 anketnih poročil, ki so važni dokumenti in predstavljajo dovolj zgovorno besedilo o tem, kako »narod naš dokaze hrani«.

Tudi tajnik Zveze slovenskih prosvetnih društev za Goriško, tov. Sergij Vogrič je podprl in utemeljil zahtevo, da se Slovincem vrne Ljudski dom.

V »Trgovskem domu« smo imeli Slovenci — kakor imajo vsi kulturni narodi — svojo osrednjo čitalnico in ljudsko knjižnico (bila je tedaj ena največjih slovenskih knjižnic); tam je bila slovenska knjigarica in drugo. V domu je imelo

na stečaj vrata tujemu kapitalu in se ne ustavijo pred terorističnimi akcijami, kakor so bili oni na Siciliji, da bi uklonili delovne množice.

Se se bodo neofašisti, kapitalisti in imperialisti zaganjali v ljudske množice. Skušali bodo razbiti enotnost delovnega ljudstva. Toda vsi naklepi, vsi milijoni in milijarde z onstran velike luže ne bodo mogli preslepiti demokratičnih množic Italije. Antifašisti in demokrati Italije predobro vedo, kako težko so si izbojevali zmago nad fašizmom. Branili bodo pridobitve osvobodilne vojne z vsemi silami in z vsemi sredstvi proti sovražnikom delovnega ljudstva, pa naj si bodo to ljudje z zlatimi dolarji ali še tako nedolžni ovčji obleki.

svoje prostore ferialno akademsko društvo »Adrija« ter društvo »Narodna prosveta«, dramski krožki itd.

Prišel je fašizem in nam pomandral vse pridobitve dolgoletnega truda.

Sedaj pa zahteva odbor Zveze slovenskih prosvetnih društev v Gorici, da se mu dajo prostori za osrednjo ljudsko knjižnico in za čitalnico, dvorana za koncerte in gledališke predstave ter prostori, kjer se bo vzgajal naš glasbeni in gledališki naraščaj, kajti kot narodna manjšina v Italiji si bomo osnovali svoje gledališče. Primerne prostore potrebuje tudi glasbena šola, kakor tudi športno telovadno društvo.

Kot rečeno, šteje slovenska narodna manjšina skupaj z Benečani in Kanalsko dolino

tem ugrabljenem slovenskem poslopju sedež najhujši nasprotniki slovenskega ljudstva. Iz Rima so prihajali s posebno skrbjo izbrani fašistični tajniki, ki so dobivali posebne naloge, kako uničiti Slovence na tem ozemlju. Te naloge si je izmišljal sam vodja fašizma, ki je malo pred svojim koncem prišel celo v Gorico, da razglasi slovenskemu ljudstvu svojo končno usodo: Kakor je Cezar poklal uporne Galce, tako bo dal on v krvi zadušiti še začne ostanke goriških Slovencev.

Slovenci in protifašistični Italijani so nato odgovorili kot je bilo treba. Partizani so napeli vse sile, da pomagajo zavzornikom pospešiti padec fašizma. Jugoslovanska armada je osvobodila Trst in Julijsko

skoraj 60 tisoč Slovencev. Kulturne ustanove zanje so že tu, manjka jim le središče in Ljudski dom je naravni center za goriške Slovence.

Anketna komisija je sklenila poslati spomenico ZVU v Gorici, italijanski vladi in Rimu in v vednost vladi FLRJ.

RESOLUCIJA

slovenskih kulturnih in prosvetnih delavcev ter predstavnikov protifašističnega tiska v Gorici

Fašistične listine iz l. 1933. neizpodbitno dokazujejo, da so se fašisti »polastili« protipostavno, zvičajno in sleparsko tedanjega slovenskega Trgovskega doma (poznejšega Ljudskega doma) v Gorici za manj kot polovično ceno (ki je pa tudi niso plačali), z edinim namenom, da oropajo Slovence njihovega kulturnega središča in jih moralno čimbolj ponižajo s tem, da spremenijo slovensko kulturno središče v »Casa del fascio« ali v trdnjavo vsega protislovenskega delovanja, ki naj goriške Slovence narodnostno uniči.

Dolgo vrsto let so imeli v

do izгона po zavezniških oblasteh, najočločnejše ugovarjajo proti takemu postopanju in zahtevajo vrnitev Ljudskega doma. Nikdar ne bodo priznali krivice, ki se jim godi, nikdar ne bodo nehali zahtevati, da se jim vrne po krivici odvzeti Ljudski dom. Tudi antifašistični goriški tisk je imel po zmagi nad fašizmom svoje upravne prostore v Ljudskem domu. Predstavniki tega tiska zahtevajo da se jim vrnejo prostori sedaj, ko jih zavezniška oblast ne potrebuje več, in se obračajo na ZVU s prošnjo, naj zavzame svoj vpliv, da se popravi krivica na škodo antifašističnega tiska, ki je vselej branil visoke smotre zaveznikov v njihovem boju zoper nacizem in fašizem.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Slovenski kulturni in prosvetni delavci ter predstavniki protifašističnega tiska v Gorici

Politični pregled

Na Dunaju se je sestala komisija štirih velesil, ki mora preučiti še one člene mirovne pogodbe z Avstrijo, o katerih se v Moskvi niso sporazumeli

V začetku tega tedna se je sestala na Dunaju štirčlanska komisija, ki bo nadaljevala z reševanjem avstrijskega vprašanja.

Med drugim bo morala komisija rešiti tudi vprašanje jugoslovanskih zahtev po Slovenski Koroški in delih Štajerske.

Ze med moskovsko konferenco smo slišali, da so zapadne velesile hotele po vsej sili rešiti teritorialno vprašanje Avstrije tako, da bi ta obdržala meje izpred »anslusa«, medtem ko je Sovjetska zveza podpirala jugoslovanske zahteve in še vedno zavzemajo velesile omenjeni stališči.

Nato je na dnevnem redu vprašanje nemške imovine v Avstriji. Dobro vemo, da ima Zveza sovjetskih socialističnih republik pravico razlastiti nemško imovino na svojih zasedbenih področjih na račun reparacij. Ta pravica ji izvira že iz potsdamskih dogovorov (na moskovski konferenci pa se niso mogli sporazumeti, v čem obstoja ta imovina).

Naposled je važno tudi vprašanje reparacij. Jugoslavija je n. pr. zahtevala od Avstrije 150 milijonov dolarjev na ta račun.

„Vladna kriza“ v Italiji

Na prvi pogled ni prav za prav nič čudnega, če je nastala zopet kriza v italijanski vladi. Saj vidimo, da je De Gasperi sam komaj čakal priliko, ki bi mu dovoljevala po dati ostavko.

Ze v začetku tedna je bilo jasno, da bo napočila kriza tudi v vladi (v vrstah krščanske demokracije je bila že prej).

Zainteresirani krogi so dvignili zahtevo po tako imenovani »razširjeni« vladi. V resnici pa so se hoteli le izogniti

odgovornosti za sedanji finančni položaj v Italiji. Novo volivno taktiko iščejo, ki naj bi zaustavila izgubljanje volivcev za krščansko demokracijo... No, pa so začeli goniti proti tripartitskemu sistemu na vladi (demokristjani — socialisti + komunisti) in De Gasperiju je postalo lažje ribariti v kalnem. Sklepi so izredno sejo vlade ter dal potrdilo o pogovorih, ki jih je imel z zastopniki raznih političnih strank.

Komunistični ministri so odkrito povedali, da mora De Gasperi prevzeti vso odgovornost za storjene korake. Zato naj poda poročilo pred Ustavodajno skupščino (v imenu cele vlade). Pri tem naj se poslužijo gospodarskih in finančnih podatkov ministrov za finance in industrijo. Nato so še dostavili, da se bo poslabšal gospodarski položaj v deželi, če vlada ne bo izvajala programa štirinajstih točk.

De Gasperi pa ni hotel dati pred ustavodajno skupščino nobenega poročila, marveč se je odločil podati ostavko cele vlade.

Nenni (voditelj socialistov) je mnenja, da je povzročitelj sedanje vladne krize poteza desnice. Ona si prizadeva odložiti rešitev mnogih problemov. Pri tem igra vlogo tudi vprašanje volitev, ki bi morale biti icesni.

Na splošno na prevladuje mnenje, da je De Gasperi naravnost iskal povod za krizo. Dobro je vedel, da se bo je na ta način otrsela odgovornost za poslabšanje gospodarskega in finančnega položaja v deželi.

Italijanski desničarski tisk se širokousti in posebno podčrtuje tkzv. »polom tripartitskega sistema«. Vsi ti neofašisti, monarhisti in liberali zahtevajo seveda vlado brez komunistov.

Potemtakem je zelo prozorno, da predstavlja ta nova kriza v političnem življenju Italije poskus formiranja »desne« levice na desnicah, kar bi bil vsekakor močan udarec proti demokraciji. Če imamo pri tem pred očmi še politične dogodke v Franciji, čutimo pri vsej tej stvari tudi vpliv Amerike. Nič drugače kot v Grčiji...

Sovjetski akademik Eugenij Tarle razkriva načrte vojnih hujskačev

Drugo obletnico velike zmage nad silami najokrutnejše socialne in politične reakcije, nad imperializmom, ki mu po njegovem razbojništvu ni primere, smo pričakali v ozračju preplahovitosti, s katero gledajo narodi sveta v bodočnost. Napredno človeštvo je navdušeno pozdravljalo SZ, katere odločno prizadevanje je prineslo zmago nad hitlerjevsko koalicijo. Toda leto, ki se je začelo s Churchillovim govorom v Fultonu 5. marca 1946 in se končalo s Trumanovim programom o pomoči Grčiji in Turčiji, je pokazalo, da sile svetovne reakcije niso položile orožja, ampak so postale v zadnjem času celo aktivnejše. Novi pretendenti na svetovno gospodstvo naravno zadevajo na miren in odločen odpor SZ in vseh miroljubnih narodov. Novim pretendentom na svetovno gospodstvo odgovarjamo, da si nobena država, ki spoštuje samo sebe, ne bo pustila vsiliti tuje volje.

Ko govorimo o sedanjem položaju in poudarjamo, da je ponosno in radostno čustvo triumfa svobodoljubnih narodov, ki so izvojevali veliko zmag, skaljeno zaradi neprestosti političnega ozračja, bi

IMVOTOD V ANAČAIG AHINTZOG
bilo svetovlinsko govoriti, da
ne vemo, kaj je dejanski
vzrok takega položaja.

Razpita pomoč Grčiji

in Turčiji

Oglejmo si še enkrat znani primer pomoči Grčiji in Turčiji. Obrnili bi dejstva na glavo, če bi trdili, da navdaja ti ste, ki dajejo to pomoč, iskreno vzemirjenje zaradi grozeče revarnosti »svobodnim ustanovam« Grčije in Turčije. Za opravičenje ogromnega vojaškega proračuna se mora najti strašilo, treba je postavljati dejstva na glavo z govorniškega odra in s prižnice, v dnevnem tisku in v izrednih izdajah listov; treba je trditi, da namerava SZ zavladati nad vso Evropo, nato pa nad vsem svetom. Ne gre samo za milijarde dolarjev, ki naj bi se odvzele delovnim ljudskim množicam, da bi se napolnili z njimi žepi tistih, ki pobašejo dobiček iz proizvodnje velikanskih množin orožja.

Je še druga prav tako bistvena stran tega vprašanja. To je želja, da bi si zagotovili nafto v Iranu, Iraku in Siriji. Ta plan se pa da izvesti samo tedaj, če bodo vsi Tsaldarisi v teh deželah krepko sedeli v sedlu.

To pa še ni vse. Spomnimo se, kako se je moral pokojni Franklin Roosevelt boriti za per reakcionarje, ki so stalno ponavljali: Nimamo nobenega opravka v Evropi, Hitler nas pusti pri miru in nas ne more vzemirjati. Sedaj pa ti ljudje, ko se je komaj končala vojna, trobijo: Nagrada za naše žrtve in izdatke ni samo v Evropi, ampak tudi na Japonskem, na Kitajskem, v Koreji.

Iran, Irak, Koreja in druge dežele ne pomenijo za SZ petroleja in tudi ne ribolova, za SZ pomenijo narode, ki imajo svojo zgodovino, svoj razvoj v bodočnosti in možnost napredovanja. Za nas Grčija ni »pozicija v Sredozemlju«, kakor je to Churchill iskreno izjavil v Spodnjem domu leta 1944, ampak je za nas pomemben le grški narod s slavno preteklostjo in bodočnostjo. Grčija ni zaslužila, da bi tam nekdo na hitro in ugodno kupil Tsaldarisa, da bi mu izročili vladno nad Grki in da bi odhajajoči Britanci z navadno oporoko prenesli v pristojnost prihajajočih Američanov Tsaldarisa in Grke, ki so mu bili izročeni z zvezanmi rokami.

»Izrabimo ugodno priliko!«

5. marca 1946 je Churchill v Fultonu pozval anglosaške države, naj napadejo sovražnika nepričakovano, dokler še nima atomske bombe! Jedro tega govora je bilo: Izrabimo ugodno priliko! Delovanje ameriških reakcionarnih sil je navdahnilo vse protisovjetske sile. Ali bi se na primer Schumacher sploh kdaj drznil javno obrekovati SZ in jo dolžiti »skrivnostnega« izginjanja nemških ujetnikov, čeprav so pred nekaj dnevi nemški listi objavili, da je bilo na sodišču nedvomno dokazano dejstvo, da je v nemških taboriščih umrlo nad dva milijona ruskih ujetnikov za pegavcem? Te ujetnike so »zaradi poizkusov« okužili nemški zdravniki, kar so sami priznali.

Sovjetski predstavniki razkrivajo na mednarodnih konferencah načrte vojnih hujšakcev ter uživajo pri tem vedno močno podporo svojega ljudstva in simpatije milijonov delovnih ljudi v Evropi in Ameriki ter desetih milijonov v Aziji in Afriki, ki so pod »skrbništvom«. Ti narodi pod »skrbništvom« vidijo v Organizaciji ZN pomoč v boju zoper »skrbnike« in spoštujejo to organizacijo prav zato, ker se sliši v njej naš glas. Ta glas na zahteva enakost in pravico za vse narode ne glede na barvo.

...pravi dolarska diplomacija

Gospodarji Wallstreeta bodo danes ali jutri morali uvideti, da je odpor preprostih ljudi ob sami misli na novo svetovno vojno, enotnost delovnih množic in hrepenenje zatiranih narodov vsega sveta

Obnova gospodarstva v Sovjetski zvezi

Prvo leto sovjetske petletke

Razdejanje, ki ga je povzročila fašistična Nemčija in njeni sateliti v tej vojni, je brez dvoma med vsemi državami na svetu najhujše prizadelo Sovjetsko zvezo, ki je vso vojno nosila glavno breme borbe. Toda tudi po tem strahotnem razdejanju se je najbolj jasno pokazala vsa prednost sovjetske družbene ureditve in socialističnega gospodarstva. Med tem, ko kapitalističnim državam grozijo vedno hujše gospodarske krize in se duše v naraščajoči brezposelnosti, je Sovjetska zveza brez kriz in pretresov prešla v mirnodobno izgradnjo in k obnovi svojega gospodarstva.

Takoj po končani vojni je Sovjetska zveza pod vodstvom velikega voditelja sovjetskega ljudstva generalisima Stalina sestavila petletni gospodarski plan, ki se je začel izvajati v začetku 1946. Že prvo leto petletke dokazuje, kakšne uspehe morejo doseči narodi, ki živijo v socialističnem družbenem redu.

Povojne težkoče obvladuje sovjetsko ljudstvo s skupnimi napori organov sovjetske oblasti in vseh delovnih ljudi. Veselje in ponos sta zajela sovjetske ljudi ob koncu prvega leta petletke, ko so videli prve proizvode iz obnovljenih ali na novo zgrajenih tovarnih in zavodov. Znova so začeli ogromni plavaji v Konstatinovki in Makejevski, obnovljene so tovarne traktorjev v Stalingradu in Harkovu, tovarna poljedelskih strojev v Rostovu, znova obratujejo hidroelektrične centrale. Herojski Leningrad vstaja iz ruševin in mogočne tovarne zopet obratujejo. Donbas daje z vsakim dnem več premoga. Nprestano se je dvigalo poljedelstvo in krepil kolhozni ustroj.

Zgodovinski dogodek prvega leta petletke pa je drugo rojstvo Dnjeprogresa. Ta ogromna električna centrala, ki je dajala deželni povprečno okrog 2,5 milijarde kwh in ki so jo gradili pet let, je bila ob koncu vojne samo kup betona, zverženih travertov in razbitih strojev. Nemci so pogrnali v zrak oba orjaška mostova nad jezom, turbine in generatorje. Danes, po prvem letu petletke, pa se že zopet dviga iz struge veličastni jez Dnjeprogresa, ki bo še lepši in čigar zmogljivost se bo povečala še za 90.000 kw.

Leto 1946 je bilo v Sovjetski zvezi leto nadaljnega tehničnega napredka vseh panog narodnega gospodarstva. Sovjetska dežela je dobila nove tipe visoko produktivnih strojev za orodje, nove tipe avtomobilov in veliko število modernih strojev. Industrija je v glavnem končala prehod iz vojne na mirnodobno proizvodnjo. V primeru z letom 1945. se je proizvodnja industrije za potrebe prebivalstva povečala za 20%. V podjetjih za izdelavo strojev, potrebnih za proizvodnjo življenjskih potrebščin, so izdelali za 18,4 milijarde rubljev več izdelkov kakor leta 1945.

Čeprav je bila lansko leto v Sovjetski zvezi huda suša,

kakršne ni bilo že 50 let, se je pridelek v pokrajinah, ki niso trpele zaradi suše, lani povečal za 150 do 230%. Dasi ravno je bilo železniško omrežje na vsem zapadu države popolnoma porušeno, se je železniški promet dvignil na 113% prometa iz l. 1945., prevoz potnikov na 130%, prevoz s motornimi vozili na 145% in letalski promet na 187%.

V prvem letu petletke je začelo obratovati okrog 800 obnovljenih in novih državnih podjetij, med njimi 24 plavžev, 9 velikih valjarn in 11 koksarn. Odprtih je bilo 36 novih rudnikov in izdelanih 117 turbin za elektrarne, med njimi dve z zmogljivostjo 100.000 kw. V tekstilni industriji se je obratovanje povečalo za 3000 novih stavov.

Ogromno delo je bilo izvršeno že v prvem letu petletke na področju obnove. Državna podjetja, ustanove in krajevni sovjeti so zazidali 6.000.000 kvadratnih metrov stanovanjskih poslopij. Stalingrad, Rostov, Harkov, Minsk, Leningrad in nešteto druga mesta, ki so bila v vojni popolnoma porušena, se z največjo naglico in načrtno obnavljajo. V Stalingradu, ki je bil popolnoma porušen, je obnovljena tovarna traktorjev izdelala že v prvem letu petletke nad 5000 traktorjev. Zgrajenih je bilo že 62 šolskih poslopij, 3 poslopja za institute in 2 gledališči. Urejena je razsvetljava in preskrba z vodo, mesto ima zopet javna kopališča,

pralnice, skladišča žita, obrtno delavnice, tako da bo novi Stalingrad še lepši kakor je bil prejšnji. V kako ogromnem obsegu se izvaja obnova, pričaja dejstvo, da je določenih v petletnem planu samo za obnovo Stalingrada 1.675.000.000 rubljev ter da na primer v Minsku potrošijo samo za obnovo mesta dnevno 1.000.000 rubljev. Brez načrtnega gospodarstva si kaj takega sploh ni mogoče zamisliti.

Če bi ne bilo lansko leto katastrofalne suše, bi bile že lani odpravljene v Sovjetski zvezi vse nakaznice, kajti promet blaga se je v nadrobni proizvodnji dvignil že v prvem letu petletke na 130%. Prodanih je bilo 15% več živil in za 85% več industrijskega blaga kakor v prejšnjem letu. Število delavcev in nameščenecv se je v prvem letu petletke povečalo za milijone. Razne strokovne šole so samo lani usposobile 282.000 kvalificiranih in 2,5 milijona po-kvalificiranih delavcev, 3,4 milijona delavcev pa se je usposobilo v strokovnih tečajih. Obnovljeno in ponovno odprto je bilo 530 sanatorijev s 84.000 bolniškimi posteljami in 300 počitniških domov s 34 tisoč prostori.

Vse to je le kratek pregled uspehov gospodarstva Sovjetske zveze v prvem letu petletke, ki bodo omogočili v prihodnjih letih še hitrejši dvig gospodarstva in s tem splošne blaginje sovjetskega ljudstva.

IZ JUGOSLAVIJE

Ob prvi obletnici podpisa pogodbe o prijateljstvu med Jugoslavijo in Češkoslovaško je priredilo kulturno društvo Jugoslavija - Češkoslovaška in kulturno društvo Jugoslavija. Poljska svečano akademijo. Navzoči so bili predstavniki vlade in druge osebnosti.

V prostorih ministrstva za zunanje zadeve FLRJ v Beogradu je bila podpisana pogodba o kulturnem sodelovanju med FLRJ in LR Bolgarije.

Prebivalstvo v kosaniškem okraju v Srbiji je prostovoljno izkopal prekop za izsušitev zemlje ter prispevalo v ta namen 3000 delovnih ur.

V Beogradu so položili temeljni kamen za veliko poslopje doma kulture. Poslopje bo imelo 4 nadstropja in prostor za gledališče ter kinematograf z dvorano za okrog 700 sedežev. Razen tega bodo še prostori za čitalnice s knjižnico in manjšesejne dvorane, kakor tudi dvorane za družabne igre.

V Beogradu so odprli šolo za filmske režiserje in igralce. Sprejemne izpite je polagalo 80 kandidatov. Sprejetih je bilo 24 dijakov, ki bodo študirali filmsko igro, med njimi 12 deklet. Šola spada med visoke šole.

V nedeljo, 11. t. m., so v Dobrih pri Guštanju odkrili spomenik padlim koroškim borcem. Pripravljalni odbor je pripravil vse potrebno za odkritje spomenika koroškemu borcu Malgarju in ostalim junakom, ki so padli v prvi in drugi svetovni vojni za osvoboditev Koroške.

Iz bližnjih in daljnjih krajev Koroške in Štajerske je prihajalo ljudstvo z zastavami in transparenti, da tudi ob tej priliki manifestira svojo voljo za priključitev k Titovi Jugoslaviji. Navzoči so bili predstavniki vlade LRS, CK KPS kateri so poudarjali dejstvo, da se je treba še nadalje boriti za svobodo in za gospodarski podvig mlade republike Jugoslavije za čim uspešnejšo izpolnitev petletnega načrta.

Ob koncu svečanosti so predstavniki množičnih or-

ganizacij položili pred spomenik vence, žene pa so ga zasule s cvetjem in zelenjem. Isti dan popoldne je bil nastop fizikolovnikov in pevskih zborov. V Titovem domu je kulturna skupina uprizorila ljudsko igro »Miklova Zala«.

Lani so začeli v Slavoniji rediti svilopreke. Dosegli so jepe uspehe ter pridobili nad 6000 kg kokonov. Letos se nadejajo, da bodo imeli že poldrug vagon kokonov.

Dne 2. t. m. je prvič vozil skozi Jugoslavijo Simplon orient expres proti Carigradu.

Dva ugledna filmska delavca, generalni direktor češkoslovaškega filma inž. Ljubimir Linhart in holandski filmski režiser Ioris Ivens sta obiskala Ljubljano, da se seznaita s problemi slovenske kinematografije in da navežeta stike z našimi filmskimi delavci.

Beograjsko prebivalstvo naglo narašča in računajo, da bo kmalu doseglo milijon prebivalcev. Novi del mesta se bo razvijal na levem bregu Save proti Zemunu ter se zli s tem krajem. Novi Beograd bo vrtno mesto. Skozi bo držal prekop, ki bo vezal Savo z Donavo. Določeno je, da bodo med petletko zidali predvsem industrijska poslopja.

Mestni ljudski odbor v Sarajevu je že ob koncu lanskega leta sklenil, da je postalo že nujno potrebno izdelati regulacijski načrt. Mesto Sarajevo je zidano brez vsakega sistema, središče mesta je pravi kaos poslopij in ulic. V začetku prejšnjega meseca so začeli podirati stara poslopja v centru mesta, kjer bodo zgradili velike stanovanjske bloke. Čez pet let bo Sarajevo dobilo novo lice.

Radijsko postajo v Osijeku so preuredili, tako da jo je zdaj mogoče slišati 400 km daleč.

Delavci jadranskih ladje-delnice so obnovili in preuredili parnik »Triglav«, ki je bil med vojno potopljen v Trstu. Zdaj je parnik zopet v prometu, in sicer na progi Reka-Dubrovnik.

V Beogradu so začeli zidati poslopje za prvi radio-teh-

Goriška četa

na progi Samac - Sarajevo

si je priborila prehodno zastavico

Pred dnevi smo prejeli pismo goriških mladincev in mladink, v katerem nam sporočajo, da je bila njih četa proglašena za udarno in odlikovana z prehodno zastavico. S ponosom nam javijo, da se hočejo z njo vrniti na Primorsko, zato so 1. maja sklenili, da bodo delali na progi 7 ur na dan, da si zastavico še nadalje ohranijo in da bodo tudi oni pripomogli, da bo proga čimprej dograjena. Odlikovanje -si niso zaslužili -samo z delom, marveč tudi z zglednim obnašanjem in kulturnim udejstvovanjem. Pišejo nam, da je njih taborišče tako lepo urejeno in okrašeno, da ga ni človeka ki bi šel tam mimo, ne da bi se ustavil in z veseljem poizvedoval, kdo tam tabori. »Poleg vseh drugih okraskov pa daje najlepši izraz naša četna zastavica, ki plapolja med mladinskim in jugoslovanskim grbom in ki priča, kako delamo in kako se gradimo.« Tako pišejo goriški mladinci. Sedaj se bliža izmena moštva, a mnogo jih je, ki bi najraje še tam ostali. Pismo končuje: »Tukaj je vsak dan lepše, najlepše pa bo tisti dan, ko bo naše delo dovršeno, ko bomo domovini dali nov prispevek za utrditve boljše bodočnosti vseh jugoslovanskih narodov.«

Iz gornje

Soške doline

Tega pa res ni treba

Mladinci z Bovškega in Kobariškega (mislimo vedno cono A), ki so se pred kratkim pridružili tolminski četi brigade »Jožeta Planinca« za odhod na progo Samac - Sarajevo, so naleteli na bloku pri Tolminu na nepotrebne ovire in šikaniranje od strani ameriških vojakov, ki opravljajo tam svojo službo. Mladince in mladinke so delj časa zadrževali in sitnili okrog njih, predno so jih pustili preko bloka.

Podobno postopanje imajo tudi z ostalimi potniki, ki želijo prestopiti demarkacijsko črto. V zadnjem času so se pritožili tudi tolminski dijaki, zahajajo vsak dan v šole v Tolmin.

Regulacija hudournika Lijaka

Več zemlje kot bomo pridobili, več kruha bomo imeli

Več zemlje kot bomo pridobili, več kruha bomo imeli

Med Ajševico, Sempasom in dalje po prvaških poljih se večkrat letno zbudi hudournik Lijak, ki prestopi svoje bregove zaradi neregularne struje ter stalno ogroža s poplavo okrog 250 ha zemlje. Približno 700 ha površine pa je bilo stalno zamočvirjeno, tako da je dajalo to postrano ozemlje zelo slabo krmno. Naše ljudske oblasti v Slovenskem Primorju so šle takoj na delo ter so že v lanskem letu pripravile tozadevne regulacijske načrte, s katerimi bodo uravnali približno 8 km dolge struge. Samo s temeljitim delom bo mogoče preprečiti nadaljnje poplave in izsušiti močvirnato zemljo.

Pristojne oblasti bodo začele že letos z regulacijo hudournika Lijaka. V gornjem toku bodo zgradili štiri do-

nični laboratorij v Jugoslaviji. V laboratoriju bodo predvsem opravljali elektrotehnična merjenja ter preizkušali instrumente.

Kakor znano so bile prometne naprave v coni B v sled vojnih dogodkov zelo poškodovane. Dolej so bile požidane vse požgane železniške postaje ter obnovljeni porušeni mostovi. Prav tako so popravljene vse elektrificirane železniške proge. Reški kolodvor je povsem obnovljen. Obnovljen in preurejen je tudi tovarni kolodvor z vsemi tiri.

linške pregrade in tlakovali bodo 300 m dolgo korito, kjer je hudournik najbolj deroč. V spodnjem toku se bo regulacija izvedla v dvojnem profilu. Vznožje in del brega bosta tlakovana, gornji del brega pa bo pokrit z rušo. Izkopi v coni B. bodo znašali okoli 35.000 kubičnih m. Vzporedno z regulacijo struge bo potrebno izkopati preko polj in travnikov jarke, ki bodo s pravilno odmerjeno količino vode namakali zemljišča. S temi napravami bo postala zemlja na tem ogromnem področju 5 do 10 krat rodovitnejša. Ker se to ozemlje nahaja v južni legi, kjer pihajo južni vetrovi, bi bili dani pogoji tudi za gojenje žlahtnega sadnega drevja. Uprava za regulacijo rek in melioracije v Vipavi, ki spada pod ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo Slovenije, bo pričela z deli že v prihodnjem mesecu. Inženirji in drugi strokovnjaki so se že podali na lice mesta, da postavijo kolice vzdolž začrtane struge in da preučijo vse potrebno za taborišče delovnih brigad.

Pri tem delu bo zaposlenih »azen mladinskih delovnih brigad« še okrog 300 stalnih delavcev, med njimi bodo zidarji in mizarji. Predvideva se, da bo stalno zaposlenih najmanj 600 ljudi in da bodo dela končana ob zaključku tega leta.

Mladina novega goriškega okraja se je na svoji predkongresni konferenci obvezala, da bo z vsemi silami podprla to veliko delo, ki spada k eni izmed največjih gradbenih akcij v Sloveniji in s tem v okvir petletnega gospodarskega načrta. Goriški okraj bo poslal za regulacijska dela hudournika Lijaka 800 mladincev v štirih izmenah.

V obnovljenem Štanjelu

13. majnika 1947 je prišel višji zavezniški guverner polk. Bow-iz Trsta v Štanjelu, da preda ključ obnovljenih hiš posameznim lastnikom. Po številu obnovljenih hiš je bilo tudi število ključev 51.

Obnovo je imelo v rokah goriško podjetje Rusjan, ki je po izjavah Štanjelcev odlično izvršilo svojo nalogo.

Domache prebivalstvo je napravilo slavolok. Ko pa je pred prihodom polk. Bowmana razobesilo zavezniške zastave in svojo narodno, je komenski guverner lastnoročno odstranil s slavoloka sovjetsko in narodno zastavo. Včasni so hoteli postaviti svojo narodno zastavo na drog, ki stoji na trgu sredi vasi, a tudi to jim je g. guverner iz Komna prepovedal rekoč, da smejo izpostaviti le posamezniki na svojih zasebnih hišah narodne zastave. Pri svojem ukazovanju je bil neizprosni in venomer zatrjeval: »tu gospodarijo zavezniški!«

Ob 11. uri je prispel pred slavolok polk. Bowman. Tu ga je pričakal domači g. župnik s troje otrok. Nek deček mu je izrazil dobrodošlico. Spregovoril je tudi župnik.

Ob koncu ceremonije, ko je izročil že vse ključke gospodarjem, se je polk. Bowman laskavo izrazil o Štanjelcih, da so zelo enotni. Pripomnil je, da je to prva vas, ko pridejo vsi po ključke, zato ga veseli ta enotnost vojnih oškodovancev.

V Štanjelu je bilo večeraj tudi nekaj dopisnikov tržaških dnevnikov. Dopisnik našega tednika je stopil v razgovor z domačini in zvedel, da vas nujno potrebuje še obnova hlevov in senikov.

V ostalem niso povsem zadovoljni z obnovo oni, ki so imeli pred vojno večja poslopja in so jim sedaj napravili zgradbo enotnega tipa.

Omeniti moramo še, da smo videli v Štanjelu okoli gradu porušene zidove, ki še vedno štrlijo v zrak in čakajo na obnovo. Po izjavah vaščanov ne mislijo zavezniški obnovljati teh poslopij, ker so javnega značaja. Obnovili so le zasebna stanovanja in še ta niso vsa obnovljena.

Pomen Štanjela za časa vdorov okupatorja je bil velik in zato je moral utrpeti vse posledice vojne. Saj je znano, da kdor je obvladal (Nadaljevanje na 3. strani)

Zborovanje slovenskih žena v Gorici

Preteklo nedeljo, 11. t. m. dopoldne, so v lokalih pri »Zvezdi« v Gorici zborovale slovenske žene iz mesta in okoliških vasi, ki ostanejo na podlagi mirovne pogodbe v okviru italijanske republike.

Zborovanje je otvorila tov. Davorina Bevkova, ki je pozdravila v imenu okrajnega odbora vse navzoče in pohvalila požrtvovalnost naših žen v okviru slovensko italijanske antifašistične ženske zveze. Tem uvodnim besedam je sledilo organizacijsko poročilo od 10. 11. t. l. dalje, ki ga je podala tovarišica iz okrajnega plenuma. Poročilo je bilo precej izčrpno in je podalo jasno sliko o delovanju ženske organizacije, ki potom svojih članic lajša vsakodnevno gorje bednega in revnega ljudstva našega mesta in podeželja. Delo naših požrtvovalnih pa ni bilo vedno lahko, večkrat je bilo združeno z nemalimi težavami. Omenimo naj le nekaj primerov: ob priliki praznovanja 8. marca, mednarodnega dne žene, so žene v okraju nabrale 82.720 lir v prid slovenskega sirotišča v Gorici. Žene severne mestne četrti so v enem dnevu nabrale 3500 lir za pomoč dvem družinam, ki so utrpeli obšutno škodo zaradi požara v ulici Ginstiniani. Poročevalka je v nadaljnjem poudarila, kako pravilna in koristna so slična človekoljubna dejanja, s katerimi skuša slovenska žena in organizacija pomagati svojemu bližnjemu. Pomoč, ki jo naše žene nudijo, se ne oзира na narodnost in politično prepričanje, marveč so vedno pripravljene pomagati, ko vidijo za to potrebo.

Posebno pažnjo polagajo žene na širjenje ženskega časopisja med vse sloje ljudstva. Liste in revije, kakor so »Naša žena«, »Donne«, »Noi donne« najdeš dancs v hiši vsake napredne slovenske žene, bodisi v mestu ali na deželi.

Istočasno je organizacija pozorno sledila političnim dogodkom. Z navdušenjem in pravim razumevanjem so se naše žene udeležile prvomajskih proslav v Gradiški, kjer so skupaj z italijanskimi in furlanskimi demokratičnimi množicami pokazale svojo voljo za boljše življenje, za nov socialni red, za mir in napredek ter bratstvo med narodi. S prisrčnimi besedami se je tovarišica iz okrajnega plenu-

ma poslovala od onih tovarišic, ki ostanejo na podlagi francoske črte v okviru FLRJ. Polagala jim je na srce, naj tudi tam ravnatako požrtvovalno nadaljujejo svoje delo, za srečo in lepšo bodočnost nove domovine. »Pozdravljam tudi odbornice in delegatke«, — je zaključila tovarišica — »vseh slovenskih vasi, ki ostanejo v našem okrilju, mislim namreč na vse one, katere se našemu okraju na novo priključijo. V vas, drage tovarišice, stavi okrajni odbor vse zaupanje, v vas in nas vseh leži sedaj vse bodoče delo in razvoj naše organizacije. Trdno sem prepričana, da nam boste tudi nadalje stale zvesto ob strani pri razvijanju in utrjevanju našega programa, ki obstoji v tem, da se strne v vrste demokratičnih množic nove Italije. Tesno povezane z naprednimi silami mlade republike Italije bomo tvorile graniten blok, ki bo ključoval vsem poizkusom fašističnih in neofašističnih elementov, ki bi hoteli zrušiti naše delo ter zlomiti našo voljo. Le v enotnosti in tej povezavi bomo zajamčili slovenski narodni manjšini pravi-

vice in svobodo, ki nam jih daje mirovna pogodba.

Nato je tov. Vižintinova obrazložila zbranim zastopnicam iz vasi in mesta vloga, ki jo ima v Italiji organizacija demokratičnih žena, to je Unione donne Italiane, ali kratko »Udi«.

Razvila se je živahna diskusija, v katero so posegle naše žene z raznimi nasveti in predlogi. Eden glavnih predlogov je bil tale: računajoč z realnostjo novega političnega položaja, naj se naša organizacija prilagodi italijanskim naprednim organizacijam ter se preimenuje v »Zvezo slovenskih žena v Italiji« in pristopi k »Udi«. Predlog je bil enoglasno sprejet in odbornice ter delegatke so izglasovale zaupnico članici okrajnega plenuma, ki so jo obenem pooblastile, da jih zastopa v pokrajinskem pripravljalnem odboru »Udi« v Gorici.

Besedo je še povzela tov. Romilda, članica pripravljalnega odbora »Udi«, katera je pozdravila vse navzoče tovarišice, poudarjajoč enotnost vseh naprednih sil in želeč jim obilo uspeha pri nadaljnjem delu.

Zaključitev »prvomajskega« tekmovanja na Bovškem

Dne 9. maja so na Bovškem slavnostno zaključili tromeščno »prvomajsko« tekmovanje in ob isti priliki tudi proslavili drugo obletnico zmage nad nacifašizmom. Na okrajnem zborovanju v Bovcu je prisostvovala številna množica iz vseh bovških krajev. Dvorana je bila prenabita.

Nastop pevskega in tamburaškega zbora iz Loga pod Mangartom je kar presenetil vse navzoče. Saj sta baš v tromeščnem tekmovanju toliko napredovala, da so danes domačini lahko ponosni nanju. Ko je tamburaški zbor odigral venček slovenskih narodnih, ga je občinstvo pozdravilo s tako navdušenimi aplavzi, da je v dvorani vse donelo. Rudarji iz Loga pod Mangartom so s tem pokazali, da četudi delajo po osem ur na dan pod zemljo, so marsikomu lahko v zgled tudi na prosvetnem polju. Njihovo prosvetno društvo so proglasili za najboljši in ga nagradili s knjigo Srečka Kosoveca »Zbrana dela«.

Na zborovanju je bilo podano poročilo o izidu tekmovanja ter so bili nagradjeni in pohvaljeni najbolj zaslužni tekmovalci.

Navzlic temu da je bilo na Bovškem v prvih dveh mesecih tekmovanja onemogočeno zaradi nenavadne in hude zime vsako delo na prostem, so vseeno dosegli zadovoljve uspehe. Ljudstvo je spoznalo koristi, ki jih donaja načrtno delo, zato ga bo odslej naprej

še bolj cenilo in se mu prilagodilo.

Ugotovili so, da je bila obdelana vsa zemlja, tako kot so si kmetje zadali v geslo samega tekmovanja. S skupnim delom so nadalje očistili 11. ha pašnikov, jih razširili še za 2. ha, očistili so 600 sadnih dreves, porazdelili med kmete 36 stotov umetnih gnojil, pognojili 10. ha njiv in 3. ha pašnikov.

Na zadružnem sektorju so pridobili preko 70 novih članov v nabavno-prodajni drugo, postavili temelj okrajni mizarski zadrugi, nabavili tri krožne žage, dve škropilnici, tri pisalne stroje, kino-aparat in razno.

Na obnovitvenem polju so čistili ruševine, pripravili material za gradnjo stavbe za okrajno zadrugo, 800 m dolgo vzpenjačo, popravili ceste in kolovoze ter izvršili razna druga dela po vaseh. Delovna brigada, ki je štela 300 ljudi, je izvršila za časa tekmovanja 8998 prostovoljnih delovnih ur.

Najbolje pa je bil izveden načrt kulturno prosvetnega dela. Priredili so 18 kulturnih nastopov, v šestih vaseh so se vršili večerni tečaji, postavljene so bile tri šolske knjižnice, nabavljenih 310 novih knjig, vsa prosvetna društva so si preskrbela nove zaveses za odre, prosvetno društvo iz Loga pod Mangartom si je nabavilo klavir, društvo iz Žage harmonij in ono iz Česca soč radio.

Pridobili so 150 novih naročnikov za dnevnike, 250 za

tednike. Postavljenih je sedem uredniških odborov za stenšce, priredili so dve konferenci za dopisnike okraja. Na sindikalnem sektorju pa so imeli štiri sindikalna predavanja, pridobili so 166 novih članov. Tudi šport in fizikultura sta zajela ves okraj.

Postavili so smučarsko društvo, vršili sta se dve smučarski tekmi, vaj za prvomajski nastop se je naučilo preko 60 mladincev, nabavili so razne potrebščine za športne igre in pridobili 25 novih članov za planinsko društvo. Uspehi tromeščnega tekmovanja so velikega pomena pri dvigu življenjskega stanja na Bovškem. Vsekakor bodo tudi v veliko spodbudo za nadaljnje delo, za izvajanje načrtnega gospodarstva, za nadaljnje kulturno udejstvovanje ter za bodoča tekmovanja.

SOLKAN Fizikulturno društvo »Volga«

V naši vasi smo obnovili fizikulturno društvo »Volga«, ki je bilo ustanovljeno že leta 1923, a so ga nato fašisti takoj ukinili. Sedaj šteje društvo 50 članov. Novoustanovljenemu društvu želimo mnogo uspehov na fizikulturnem polju.

ŠT. MAVER Teroristi na delu

V torek ob 1. uri popoldne je silen pok zdrnil tov. Figel Jožefa iz S. Mavra št. 2. Vedno isti »neznanci« so vrgli bombo med zidan kurnik in pred sod nafte, ki je ležal na dvorišču. Škoda sicer ni velika, vendar se računa na nekaj tisočakov. Tov. Figel je dobil že več grozljivih pisem. Če mislijo šovinisti in razni »manglasci« na te načine skrbeti za mir in dobro sožitje na deželi, so na silno napačni poti. Mislimo pa da ne bi bilo policiji težko izslediti zlikovce, ki se ukvarjajo s takšnim ponočnim delom.

KOZANA V BRDIH Skupna obdelava

Letošnjo pomlad se je pričelo pri nas skupno načrtno obdelovanje. K skupni obdelavi se je združilo pet družin, ki so imele pri prvih pomladanskih delih že lepe uspehe. V kratkem času so obdelale vseh pet združenih kmetij s približno 6 in 1/2 ha vinograda in 1 in 1/2 ha orne zemlje. Te družine, ki so v Brdih prve pokazale razumevanje do načrtnega obdelovanja, so že pri tej prvi izkušnji uvidele velike koristi, ki bodo služile za zgled vsem ostalim kmetovalcem.

VOGRSKO Praznik larnega patrona

Tu pri nas se vsaj na zunaj vojne grozote počasi zabrisujejo. Polagoma lečimo rane, ki nam jih je prizadel nacifašizem in dolgotrajni vojni dogodki. Stare navade in običaji se obujajo. Letos smo z mirnejšimi čustvi praznovali našega vaškega patrona sv. Gotharda.

Po cerkvenih slovesnostih je vas nenavadno oživela. Prišli so bile postavljene mize in klopi. Domača godba, ki šteje že petindvajset fantov, se vedno bolj izpopolnjuje. Pridno je igrala razne koračnice in težje koncertne komade. Zvečer se je vršila plesna zabava.

Ta dan so imeli prebivalci na obisku sorodnike in prijatelje, ki so se znašli pri boljšem kosilu, kjer so obujali

spomine na pretekle čase, na osvobodilno borbo in vojne strahote, dokler niso končali pri dnevnih zadevah, ki zanimajo našega kmeta. Ob tej orilki so se resnejši možakarji in skrbne ženske tudi obtegnili ob mladino, ki nekoliko preveč zapravlja svoje moči in zdravje na plesih. Najbrže bodo imeli tudi ti prav. Mladina pa, ki je toliko prestala pravi, da je potrebna oddiha, in zabave. Prav gotovo bomo pri tem vprašanju lažje prišli da kompromisa, veliko lažje, kakor diplomatije pri krivični francoski črti!

DOL PRI DOBERDOBU Krvavi zločin na Čukišču

Preteklo soboto okrog 22.30 zvečer so oboroženi roparji napadli gostilničarja Antona Ronerja ter ga smrtno ranili. Verjetno je bil Roner takoj mrtev. Njegova žena, ki je po streljih stopila v gostilniški prostor, je dobila več strellov v trebuh. V groznem strahu in težko ranjena je tekla proti Devetakom, kjer je izpovedala, kaj se je dogodilo. Dva pogumna fant sta takoj odšla na pot in ko sta dospela do gostilne, sta našla gospodarja Antona Ronerja že mrtvega in v mlaki krvi. Po tleh je ležal razmetan denarni drobiž. Roparja sta ukradla 300 lir v denarju.

Ranjeno ženo so odpeljali v bolnico v Gorico.

Ta umor je zbudil med prebivalci silno ogorčenje in ljudstvo enodušno zahteva, naj pristojne oblasti podvzamejo vse potrebne korake, da zatregjo te zločinske tolpe, ki ubijejo in kradejo po naši deželi.

KOSTANJEVICA NA KRASU

Preteklo nedeljo opoldne se je zgodila v naši vasi smrtna nesreča, katere žrtev je postal 10-letni Arturo Urdih. V bližini cerkve pri Špacalovi hiši je stal vojaški kamion, ki je nakladal razno pohištvo. Nekaj metrov zadaj je slonel deček ob stenskem zidu in ne ve se še kako se ji kamion premaknil ter zadel malega Arturov v sence. Dobil je smrtno poškodbo v glavo in čez par minut je preminul. Ponesrečeni fantek je bil silno nadarjen ter pri vseh priljubljen. Ta nesreča je silno pretresla ne samo težko prizadete starše, ampak tudi v prvi vrsti naše borce, častnike in vojaške J.A., ki so si prizadevali, da bi fantu rešili življenje.

VOLČE Nasilneži z onstran demarkacijske črte

Dne 5. t. m. so se kmetje iz naše vasi odpravili na planino Kolovrat po svoje seno. Bilo jih je osem. Ko so se približali planini, so jih vedno isti šovinistični provokaterji, ki strahujejo naše ljudi že dve leti napadli s strelnim orožjem. S temi napadi bi hoteli izzvati nered in nemire, ki bi bili v škodo obema sosednjima državama. Skrajni čas je, da se za te plačane bandite pozanima policija in da že vendar enkrat naredi pravi red.

IDRIJA PRI BAČI

To in ono iz naše vasi

Pri nas smo letos obdelali več zemlje kot v preteklih letih in boljše. Na pomoč nam je priskočila vojska s tremi vpregami, pomagali so nam orati in odvažati gnoj na njive. Tako smo pravočasno zaključili setev, saj so tudi žene in mladinci tekmovali v pomoči potrebnim družinam, ki nimajo delovnih moči.

Pomlad je lepa in topla. Zato se je pojavilo neverjetno dosti hroščev. Vaški pionirji s svojim učiteljem na čelu so organizirali akcijo za uničevanje teh škodljivcev. Z obiranjem so dosegli trojen dobiček, predvsem so se otroci pri delu razvedrili, obvarovali so sadno drevje in nesli kokušem domov precej piče.

Vaščani smo popravili vodovod, pri čemer so nam pomagali mladinci delovne brigade »J. Planinca«, ki so bili par dni pri nas na gostovanju. Da se organizirajo za odhod na progo Samac - Sarajevo. Ob odhodu smo jih prisrčno pozdravili, jim dali v dar lepo knjigo, šopek cvetja in nekaj denarja.

IZ REZIJE Osvobodilna borba je še vedno v živem spominu

Mogoče ni vsem znano, da je dala tudi Rezija v osvobodilni borbi svoj bataljon, ki se je imenoval »Rezijanski bataljon« in je sodeloval v sklopu IX. Korpusa. Ljudstvo iz Rezije čuti z nami, ono se zaveda da bi imelo samo v takšni državi, kot je Ljudska republika Jugoslavija vse pravice, ki smo si jih priborili v narodno osvobodilni vojni. Če načneš razgovor o partizanih, ti bodo zavedni Rezijani in Rezijanke takoj začeli govoriti o tova-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Dr. Metod Mikuz:

Cvetoča češnja

Zopet so letos zacvetele češnje. Ob pomladnem cvetenju se zde naši gozdovi, kot da bi v njih hudomušen človek za šalo prebelil vsako stoto drevo — toliko je pri nas češenj. Ob letošnjih cvetočih češnjah sem se spomnil lanskega leta. Tudi lani je bila lepa pomlad in češnje so cvetele, kot bi si bile napovedale tekmovanje. Čebele in čmrli so jih bili tako veseli, da so se že kar zmrdovali, izbirali samo najlepše in najbolj cvetoče, da je bilo kar grdo in že močno podobno vsega sitim ljudem. Češnje pa so cvetele in tekmovalale med seboj in imeti si moral zelo bistro oko, da si ločil divjo od cepljene; kajti kar cvete in je mlado, je vse lepo in te more celo tako potegniti za nos, da ti je lahko vse življenje v napoto ali vsaj nerodno.

Lansko leto sva bila s prijateljem Francetom Bevkom prava lastnika cvetoče češnje, da drugih dreves niti ne omenjam, na primer javora, ki je imel take liste kot moja dlan, ali smrek, ki sva jih komaj videla v vrh. Vendar sva bila najbolj ponosna na češnjo. Vsakemu od tihlikih dobrih ljudi, s katerimi sva živela skupaj, sva se pobahala, da jo imava in da celo cvete, in te ošabnosti, ne češnje, nama ni prav nič zamerilo. Veliko sva se pod češnjo pogovarjala in tudi pisarja ter poslušala gozd v vetru in njegove pogovore, ki so včasih pametnejši od naših človeških. Češnja pa je cvetela in obletavalo jo je tisočero drobnih bitij, da je pello v njenih vejah, kot bi mojster igral na orglah.

Pa vse mine. Češnja se je začela obletavati in po tleh je bilo zjutraj, kot bi bil zapadel sneg, in čez dan je marsikatera njena snežinka padla na Francetovo in mojo glavo in ni nič vprašala, čiš-

gava je manj siva in kdo je bolj vesel in se je bo le na lahko otrešel. Oba sva bila vesela, saj sva stavila, da bova lastne in zrele češnje prila jest že iz Ljubljane, Gorice, Trsta ali Celovca. Sicer je marsikdo podvomil v to, midva pa prav nič in ogledoval sem si v koledarju dan, o katerem pravimo Slovenci: Sveti Vid — češenj sit.

No, prišel je sveti Vid in oba sva že zdavnaj upala — na jesen, češnje pa v naših hribih tudi niso bile še zrele in sva nanje tudi nekoliko pozabila. Niso pa pozabili kosi ne šoje, še manj sinice in drozgi in tudi verice ne. Spet sva sedela pod drevesom in takrat sva šele spoznala, da prav za prav ne bo tako lahko priti do češenj.

Drevo je bilo gladko in šlo je šele visoko od zemlje v krošnjo. France je dejal: Če bi bil mlajši, jaz pa: Če bi ne bilo škoda hlači! Češnje so dozorele in se nama smejale, prav tako kot takrat, ko

so še cvetele in sva jim grozila, da jih prideva jest gotovo da že iz Ljubljane, Gorice, Trsta ali Celovca. Močno nama je bilo to neveselje in še kamen sem zagnal za veverico, ki se je šopirala med sadovi in nama po svoji nerodnosti ali iz razposajenosti vrgla drobtinico od svoje gosposke in bogate mize, ki je bila prav za prav najina last.

V nama pa je vstala misel, a nisva si je upala povedati drug drugemu, ker je bila grda: Posekajva drevo! Začel se je v nama dvoboj med dobrim in slabim. Škoda je drevesa, naj raste, lepo je in bogati našino posest. Pa spet: Kje bova že drugo spomlad! Saj tega drevja je toliko in od tu, kdo bi jo sploh mogel odpeljati, ko ni ne ceste, ne poti.

Pa je češnja še ostala in kosi so nama še odmetavali posamezne sadowe, ki so se rdečili visoko v vrhovih. Hude so bile skušnjave in še

večkrat sem vrgel kamen med veje.

Bevka nekoč ni bilo doma in sem sam spet ogledoval češnjo. Skušnjava je bila le prehuda. Prišel je močan partizan, jo podžagal in je padla. Ni padla rada, nerodno se je še z zadnjimi močmi ujela na sosednje drevo. Sram me je bilo pred njo in bal sem se, kaj bo dejal Bevk. A češnje le manjši, sem jih porazdelil sem le obral in da bi bil greh med dobre ljudi in jih prihranil tudi Bevku. Ko je prišel domov, je najprej dejal: »Se mi je kar zdelo, da jo boš podrli.« Ležal sem že, a sem mu dejal: »Kar jej jih, dobre so.« Jedel jih je, dejal je, da so dobre in vest me ni prav nič več pekla.

Potem sva večer za večerom posedala na njenem deblu in še se je nama oglašala vest. Nazadnje sva si jo oba le potolažila z ugotovitvijo: Le kako se prijetno sedi na njenem deblu! Ravno je in brez grč in ne moreš si str-

gati hlači. Bila je že jesen, odpadlo je listje in vedela sva spet oba: še eno zimo.

Te dni pa mi je pisal France, da ne zamenja tolminske pomladi z našo in da tam čudovito cveto češnje. Gotovo se je spomnil na najino lansko in odgovoril sem mu, da je pri nas še lepše in da so vse češnje in breskve v cvetju. Zraven sem si pa mislil: Škoda, da sva lani posekala svojo, ker letos bi jo prav gotovo prišla jest iz Ljubljane, Gorice, Trsta ali Celovca. France bo prav gotovo vsaj za dan ali dva pozabil na svojo tolminsko in vipavske, jaz pa na one z Janč in Orlega. Pa nič zato, prišla bova vseeno; saj se na njenem deblu prijetno sedi in si ne bova ne pomazala, ne strgala novih in skrbno zlikanih oblek. S seboj bova vzela še sto dobrih ljudi in jim pokazala podrto, a še vedno najino češnjo, najino bogato, pa tudi edino lastnino.

V Sovjetski zvezi so slovesno obhajali dan tiska

V ZSSR so proslavili 5. maja tradicionalni dan tiska. Na ta dan je izšla pred 35. leti prva številka lista »Pravda«, ki sta ga ustanovila Lenin in Stalin in ki je igral tako važno vlogo v razvoju boljševiške Partije tako v dobi pred revolucijo kakor tudi zdaj, v zmagovitem razvoju sovjetske države. Dan tiska je postal ne samo delavski praznik, temveč tudi praznik vseh sovjetskih ljudi, ki sodelujejo aktivno pri sovjetskih listih. Na ta praznik objavlja tisk bilanco svojih uspehov in postavlja naloge za naslednje leto. Naj navedemo samo nekaj podatkov o delu sovjetskega tiska danes.

V ZSSR izhaja 7000 listov v skupni nakladi 30 milijonov izvodov. V sovjetski državi je dosedaj izšlo 859.000 knjig v skupni nakladi 11 milijard izvodov. Samo lani je izšlo 23.145 knjig v okrog pol milijarde izvodih. Povprečno izide vsaka knjiga v 20 tisoč izvodih, to se pravi v šestkrat večji nakladi kakor je to bila pri knjigah, tiskanih v Rusiji leta 1913.

Dela velikih književnikov izhajajo v milijonski nakladi. Puškinova dela so izšla v 27 jezikih narodov ZSSR, v nakladi okrog 32 in pol milijona izvodov. Gorkijeva dela so bila tiskana v 66 jezikih in 43 milijonov izvodih, dela Leva Tolstoj v 65 jezikih in nakladi 25 milijonov izvodov. Solohovljina dela so natiskana v 15 milijonov izvodih, naklada del Alekseja Tolstoj znaša več kot 10 milijonov izvodov, prav tako dela Konstantina Simonova in drugih. Najbolj popularni roman v ZSSR je Solohovlj »Tibi dom«, katerega slovenski prevod tiskamo tudi mi. Natiskali so ga v več kot 5 milijonih izvodih. Roman Aleksandra Tadejeva »Mlada garda«, ki je izšel lani, je že dosegel naklado enega milijona.

V ZSSR je okrog 200 založniških podjetij. Več kot 50 osrednjih založb izdaja tehnično in znanstveno literaturo iz vseh mogočih panog znanosti. Okrog 20 velikih založniških podjetij tiska knjige za otroke in mladino. Knjižice, časopisi in listi se tiskajo v ZSSR v 115 jezikih, med njimi tudi v jezikih narodov, ki niso imeli pred revolucijo niti svoje abecede.

Dela ustanoviteljev sovjetske države Lenina in Stalina so tiskana v vseh jezikih narodov ZSSR. Leninova dela so izšla v nakladi 154 milijonov izvodov, Stalinova pa v 470 in pol milijona izvodov. Kljub veliki nakladi vsako novo izdajo teh del razprodajo v nekaj dneh.

TISK NOVEGA SVETA

Ob priliki proslave dneva tiska objavlja »Pravda« članek Zaslavskih za naslovom »Tisk dveh svetov. Zaslavski pripominja, da je Lenin že v prvih dneh po Oktobrski revoluciji predlagal, naj se ustanovi komisija za proučevanje odvisnosti buržujskih listov od bank, in piše:

»30 let po Oktobru zahteva široka javnost v buržujski Veliki Britaniji, naj se razišče povezanost velikih listov s kapitalizmom, koncerni in bankami. Pod pritiskom javnega mnenja bo posebna parlamentarna komisija to zadevo raziskala. Samo po sebi je razumljivo, da ni mogoče primerjati tisto dejansko preiskavo, ki bi jo mogla izvršiti delavsko-kmečka oblast v Sovjetski zvezi z »iluzorno« preiskavo, ki se more organizirati v kapitalistični državi. Ali si bo komisija britanskega parlamenta upala zahtevati, naj zasebne kapitalistične banke pokažejo svoje knjige in račune? Ta »preiskava« ne bo prinesla nikakršnih uspehov. Toda v Veliki Britaniji

je bilo načeto vprašanje povezanosti kapitalističnega tiska s kapitalističnimi koncerni, kar pomeni, da je ta povezanost v nasprotju s pojmom in svobodo tiska. Pred 30. leti ni bilo mogoče misliti, da bo tako vprašanje načeto v kapitalističnih državah. Kaj se je dogodilo v zadnjih 30. letih?

Dogodilo se je mnogo stvari: med drugim je bil zlomljen tudi monopol kapitalističnega tiska. Ta tisk ne vlada več po vsem svetu in je izgubil znaten del svoje moči. Boji se, da ne bi še več izgubil. Njegov strah je upravičen. Na svetu se je pojavil sovjetski tisk, tisk delavskega razreda, tisk delovnih ljudi. Ta tisk je novega tipa. Ustvaril je svoje zakone, svoje običaje, svoje moralo.

Med tiskom starega in novega tipa se vodi nepomirljiva in sistematična borba. Borba med tiskom dveh svetov je borba med poštenim obveščanjem in nepoštenim zavajanjem. Razumemo bes, s katerim mnogi buržujski listi napadajo sovjetski tisk. To je bes vsakega monopola, ki je izgubil svoje gospodarstvo. Buržujski tisk strašno sovraži kritiko. Ne more prenesti resnice. Toda monopol kapitalističnih koncernov — je monopol, svoboda ljudstva pa — je svoboda. Buržujski novinarji, advokati kapitalističnih monopolov se radi sklicujejo na demokratske ustanove. Kriče, da potrebuje demokracija svobodo tiska. To je točno, toda v nobenem členu ustave ZDA ni določena svoboda za Hearstova, da zavaja ljudstvo in da trguje z lažjo. Ne smemo žaliti spomina na Wa-

shingtona z domnevo, da je hotel zavarovati Mac Cornicove dohodke z uvedbo svobode za njegove nepoštenne klevete. Svoboda tiska je bila uvedena samo za ljudstvo; biti more samo tam, kjer je ljudstvo rešeno kapitalističnih monopolov. Sovjetski tisk je svoboden ter pripada svobodnemu ljudstvu.

Nato poudarja Zaslavski, da je bilo med zadnjimi volitvami predsednika ZDA dokazano, da je glasovala za Roosevelta ogromna večina volivcev, ki so čitali tisk sovražno razpoložen do njega, in piše:

»Iz tega izvira neprijeten in vznemirjajoč sklep za buržujsko politiko. Glasila velekapitala ne uživajo zaupanja in spoštovanja čitateljev. Ne izražajo mišljenja ljudstva. To pomeni, da večina ljudstva v ZDA nima svojega tiska. Kako je potem mogoče govoriti v tej državi o svobodi tiska?

Med sovjetskim tiskom in sovjetskim ljudstvom ne more biti sporov in tudi ne različnih interesov. Tisk novega tipa služi ljudstvu, samo ljudstvu, in popolnoma priznava nadzorstvo javnosti. V tem je moč tiska novega tipa. Čitatelj mu verjame in ga spoštuje, ker vidi v svojem listu svojega prijatelja in pomočnika v vsakem trenutku svojega življenja tako v boju kakor pri delu.

To je bilo dokazano v treh desetletjih obstoja in razvoja sovjetskega tiska. V borbi med tiskom dveh svetov je moralno politična premoč na strani tiska novega sveta, novega tipa. Njegova je bodočnost.

Koroški pevski zbor je obiskal Primorsko

Navdušeni in pristrčni sprejemi v Postojni in Ajdovščini

V nedeljo, 11. maja, so stopili na naša primorska tla koroški bratje, doma iz Pliberka, Borovelj, Sent Ilja, Kotomore vasi in Skofič, ki tvorijo znameniti pevski zbor in folklorno skupino koroškega delovnega ljudstva.

Ob priliki njih tritedenske turneje po Sloveniji so obiskali tudi Postojno in Ajdovščino. Ze v Postojni so jih navdušeno sprejeli, pričakala jih je godba železničarjev in množica ljudstva. Po sprejemu so si gostje ogledali krasote postojnske jame, kjer so tudi nastopili z lepim programom v jamski koncertni dvorani.

V prvih popoldanskih urah so prispeli v Ajdovščino. Ljudstvo jim je priredilo pristrčen sprejem na Titovem trgu. Mesto se je v čast koroškim bratom okrasilo z zelenjem in zastavami. Obsuli so jih s cvetjem in aplavzi.

V imenu okrajnega odbora OF je goste pozdravil tajnik, tov. Duje in jim želel dobrodoščilo. Poudaril je, da je primorsko ljudstvo enotno in odločno nadaljevati borbo, dokler ne bo sleherna slovenska vasica in Koroška uživala svobodo v Ljudski republiki Jugoslaviji.

V imenu Koroških Slovencev je spregovoril dr. Zwitter, član POOF za Koroško. Rekel je: »Pozdravljam vas v imenu slovenskih Korošcev z mesta, kjer se je pred dvema letoma zasljal prvi glas slovenske ljudske vlade, katero je izbralo ljudstvo osvobodene Slovenije. Za to svobodo je padel marsikateri Primorec v koroških planinah in dolinah, za svobodo, ki jo vi že davno uživate, a mi se še borimo zanjo. Borili se bomo trdno in neizprosno vse dotlej, dokler ne bomo deležni tudi mi vseh svoboščin v FLRJ. V znak zahvale za vašo solidarnost, ki

nas bodri v težkem boju, se vam zahvalim in vam prinašam iz Koroške venec narodnih in partizanskih pesmi v pozdrav.

Pozdrave goriških prosvetnih delavcev jim je izročil tov. Dominko Saša. Ljudstvo je s številnimi medključki prekinjalo govornike, klicalo Slovenski Koroški in terjalo spojitve z Jugoslavijo. Po govornih je bila izročena gostom v dar dokumentirana knjiga Julijske krajine, ki jo je delegacija vlade predložila na mirovni in mirovne konference.

Zbrani zbor Korošcev je nato pod večjim vodstvom tov. Zdravka Hartmana zapel par ubranih koroških narodnih in partizanskih pesmi, ki so silno navdušile občinstvo, tako da so nekatere ponovili.

Gostom so nato priredili kosilo ter jih obdarili s sadjem in vipavskim vinom. Sledil je koncert pesmi v radio-študiju za Slovensko Primorje.

Ob slovesu je dr. Zwitter zastopnikom primorskega tiska dejal: »Navdušen sem nad lepim in toplim sprejemom bratov Primorcev, ki so bili tudi dolga leta tlačeni od tujih izkoriščevalcev. Množice zastav, ljudje in okolica so napravili name najlepši vtis. Namen našega obiska na Primorskem je bil predvsem ta, da se seznanimo in se zahvalimo za solidarnost, prijateljstvo ter neštete brzojavke, ki smo jih prejeli ves čas naše borbe za narodnostne in demokratske pravice, ki so nam dajale in nam dajejo pogum za nadaljevanje boja za našo neodvisnost in združitev z materjo Jugoslavijo.«

Pri odhodu je ajdovsko ljudstvo še dolgo mahal v pozdrav. Zvečer so koroški pevci ponovno nastopili v Postojni, nato odpotovali v Slovenijo.

Za našega kmetovalca

Svež zrak - a ne preprih

V hlevu bodi vedno dober zrak. Pozimi tega včasih res ni lahko doseči, posebno ne tam, kjer so slabi hlevi, ki nimajo prezračevalnih naprav. V toplejšem letnem času pa bi lahko vsakdo svoj hlev toliko prezračil, da živina ne bo trpela, ampak da bo zdrava in se bo v hlevu dobro počutila. Saj ni treba drugega, kakor odpirati okna in vrata. Vendar moramo pri tem paziti, da v hlevu ne bo prepiha. Ta je živini nevaren, prav posebno pa še, če je segreta ali celo potna. Odpirati smemo okna in vrata le na eni strani hleva, ne pa na obeh nasprotnih, ker sicer »vleče«. Pač pa brez skrbi odpirajmo vrata in okna na stečaj in pustimo dolgo odprto. Najbolje je, če dosežemo, da je v hlevu isti zrak in ista toplota kakor zunaj, potem tudi ne more biti niti najmanjšega prepiha. Seveda se

če prašiča večkrat — recimo vsak dan enkrat — opereš s čisto, a ne premrzlo vodo. Zelo hvala ti bo za to posebno v vročem poletju. Dobro se bo počutil, bolj zdrav bo in bolj odporen proti bolezni.

Listne uši

Vse so si podobne v tem, da se silovito hitro množe in vse na isti način škodujejo rastlinam. Razmnožujejo se tako, kakor vse rastlinske uši. Preko pomladi in poletja kote neoplojene samice žive mlade. Koncem poletja se izležejo krilate uši, ki preletavajo z drevesa na drevo ter skrbje, da se rod širi na vse strani. Te krilate samice kote spolne živali, to je samce in samice, ki ležejo zimska jajčeca.

Zatiranje

Najvažnejše je zatiranje spomladi in poleti. V tem ča-

V Prvačini orjejo s traktorji

nam bo to posrečilo, le če so odprtine, skozi katere zračimo, dovolj velike.

Prašič si poišče gnojnico

Dostikrat opazamo, da prašiči, ki pridejo iz hleva, poiščejo gnojnico ali kakršno koli drugo mlako, da se po njej valjajo. Morda je prav to vzrok, da smramo prašiča za nesnažno žival. A po krivici. Ljudje, ki pravijo, da se prašiči v gnojnici »hladijo«, imajo prav. Prašič v vročini trpi in nagnosko poišče vodo. Zato v dobro oskrbovanih tekalnicah na večjih posestvih najdeš tlakovane ali betonirane jame, ki so neke vrste kopališča za plemenske svinje. Na malem posestvu tega navadno ne boš videl, čeprav bi bilo zelo koristno, da bi vsak svinjerej za svojo žival pripravil jamo z vodo, kjer bi se lahko kopala in hladila. Saj ni potrebno, da je jama betonirana, pač pa mora biti narejena tako, da vodo lahko menjavaš. Bolje bo že vedno kakor pa gnojnica. Še bolje pa je,

(Nadaljevanje s 3. strani)

riših, ki so se borili v bataljonu. Slišal boš o tovarišu Dušanu, komandantu bataljona, o tov. Janezu, o tov. Volgi itd. S ponosom in lesketajočimi očmi od veselja ti bodo govorili o tovariših kakor so D'Avia Cesare, Fiorello Pierino, Cesare Ada in drugi, ki so se borili ali pa kako drugače skrbeli za povezavo med Rezijskim ljudstvom in IX. korpusom. Nešteto je lepih primerov domovinske ljubezni, dogodek se vrsti za dogodkom. Koristno, bi bilo, da bi se zbrali vsi podatki o delovanju Rezijskega bataljona in njenega ljudstva.

Gotovo ni še vsem znano, da so si hoteli oponenti prilaistvi vse zasluge partizanskih uspehov in prikazati podvig Rezijskega v popolnoma drugačni luči. Borci Rezijski so znali razkrinkati vse te lažipatriotične in jih postaviti v dejstvo ob zid. Po dolgem času je videmski ANPI le bil vendar prisiljen, da je priznal garibaldincev in ostalih partizanov, ki so se borili v Rezijskem bataljonu pri IX. Korpusu njih pravice in sedaj so jim začeli izplačevati tudi partizanske nagrade

Peter Levec:

Ob razhodu

Viharni časi s kladivi spoznanj iz nas so rod jekleni izklesali. Krvavi zublji so iz nas izžgali sledove dvomov in brezplodnih sanj.

Okusili življenja smo sladkost ob urah, ko smo smrti v lica zrlili.

In če osamljeni smo v hostah mrli, smo mrli za življenje in prostost.

in v soncu sveti plodna se ledina...

Tovariši, še eno čašo vina Ob šipah oken novi dan sloni v spomin na naše partizanske dni!

ODHOD IN PRIHOD VLA-KOV

Od sedaj naprej velja naslednji vozni red za vlake, ki odhajajo in prihajajo na glavni postaji v Gorici:

ODHOD: v Trst ob 6.17, 8.30, 11.29 (direkten), 14.2, 16.50 (delavski), 18.9, 20.28, 23.31; v Videm ob 6.9, 8.26, 13.36, 17.19 (direkten), 18.30, 21.32; v Bataje ob 4.20, 11.30, 18.30.

PRIHOD: iz Trsta ob 6.4, 8.7, 8.23, 13.31, 15.48, 17.4 (direkten), 19.15, 21.27; iz Vidma ob 6.5, 7.12, 11.24 (direkten), 13.55, 18.4, 20.30, 23.28; iz Bataje ob 5.20, 13.25, 20.28.

NOVI URNIK

Avtobusnega prometa (Ribičeva družba)

Gorica - Gratež: odhod ob 13. uri, prihod ob 14.40; odhod iz Grateža ob 6.30, prihod v Gorico ob 8.10.

Gorica - Trst: odhod ob 7.30 in 13.30, prihod ob 8.55 in 14.30; odhod iz Trsta ob 13. in 19. uri, prihod v Gorico ob 14.20 in 20.30.

Gorica - Tolmin: odhod iz Gorice ob 15. uri, prihod v Tolmin ob 16.30, odhod iz Tolmina ob 6. uri, prihod v Gorico ob 7.30.

Gorica - Komen: odhod ob 14. uri, prihod ob 15.15, odhod iz Komna ob 7. uri, prihod v Gorico ob 8.25.

Gorica - Dobrovo: odhod ob 17.30, prihod ob 18.55; odhod z Dobrovega ob 6.30, prihod v Gorico ob 7.50.

Gorica - Krmin: odhod ob 16. uri, prihod ob 16.30; odhod iz Krmina ob 9.16, prihod v Gorico ob 9.45.

Gorica - Tržič: odhod ob 6.45, prihod ob 7.45; odhod iz Tržiča ob 8. uri, prihod v Gorico ob 9. uri.

Gorica - Čedad: odhod ob 16. uri, prihod ob 17.15; odhod iz Čedada ob 8.30, prihod v Gorico ob 9.45.

Gorica - Videm: odhod ob 7. uri, 12.15 in 12.45, prihod ob 8. uri, 13.15 in 13.45; odhod iz Vidma ob 8.30, 13.25 in 18. uri, prihod v Gorico ob 9.30, 14.25 in 19. uri.

Gorica - Červinjan: odhod ob 8.15 in 17. uri, prihod ob 9.35 in 18.20; odhod iz Červinjana ob 6.30 in 13. uri, prihod v Gorico ob 7.55 in 14.25.

Gorica - Fiumičel: odhod ob 13. uri, prihod ob 14.10; odhod iz Fiumičela ob 7. uri, prihod v Gorico ob 8.10.

Gorica - Palmanova: odhod ob 8. uri, prihod ob 9.15; odhod iz Palmanove ob 6.45, prihod v Gorico ob 8. uri.

Gorica - Medveja: odhod ob 8. uri, prihod ob 8.50; odhod iz Medveje ob 7.10, prihod v Gorico ob 8. uri.

OBISK

mednarodnega velesejma v Zagrebu

Potovalni uradi Adria-Express (tel. 29-234), Utat (tel. 94-155) in Turisancja (telefon 68-84) priredijo skupinsko potovanje v Zagreb ob priliki velesejma v dneh od 3. do 8. junija. Potuje se s posebnim avtopulpanom in s skupnim potnim listom. Prijave sprejeto omenjeni potovalni uradi najdalje do 27. t. m.

Celokupni stroški znašajo 15.800.—

Čitajte in širite „Soški tednik!“

IZHAJA ENKRAT NA TEDEN — Urednik: J. KRISTIJAN BAVDAŽ — Za list odgovarja ALOJZ BUDIN — Uredništvo in uprava: Gorica, Rooseveltova korzo 33-II. Tisk Zadržne tiskarne v Trstu — Tiskano z dovoljenjem AIS-a